

FARG'ONA VODIYSIDA BA'ZI NOYOB BIR PALLALI TURLARNING OKRUGLAR BO'YICHA TARQALISHI

Axmadjonova Muazzam Shuxratjon qizi

Namangan Davlat universiteti magistri axmadjonovamuazzam0110@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisda botanik–geografik rayonlashtirish sxemasiga ko'ra Farg'ona vodiysi Tog'lio'rtaosiyo (G'arbiy Tiyonshon, Farg'ona va Farg'ona-Oloy okruglari tarkibidagi beshta rayonlar) va Turan (Markaziy Farg'ona okrugi tarkibidagi ikkita rayonlar) provinsiyalarida bitta urug'pallali noyob o'simliklarning tarqalish xususiyatlari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Botanik-geografik rayonlashtirish, Farg'ona vodiysi, noyob monokotlar, okrug.

Abstract: This thesis provides information about the distribution characteristics of rare monocotyledonous plants in the provinces of Mountainous Central Asia (including five districts within the Western Tien Shan, Fergana, and Fergana–Alay okrugs) and Turan (including two districts within the Central Fergana okrug) according to the botanical–geographical regionalization scheme.

Keywords: Botanical–geographical regionalization, Fergana Valley, rare monocots, okrug.

Аннотация: В данной тезисной работе приведены сведения о распространении редких однодольных растений в провинциях Горного Среднеазиатского региона (включая пять районов в составе Западного Тянь-Шаня, Ферганы и Фергано-Алайского округов) и Турана (включая два района Центрально-Ферганского округа) согласно схеме ботанико-географического районирования.

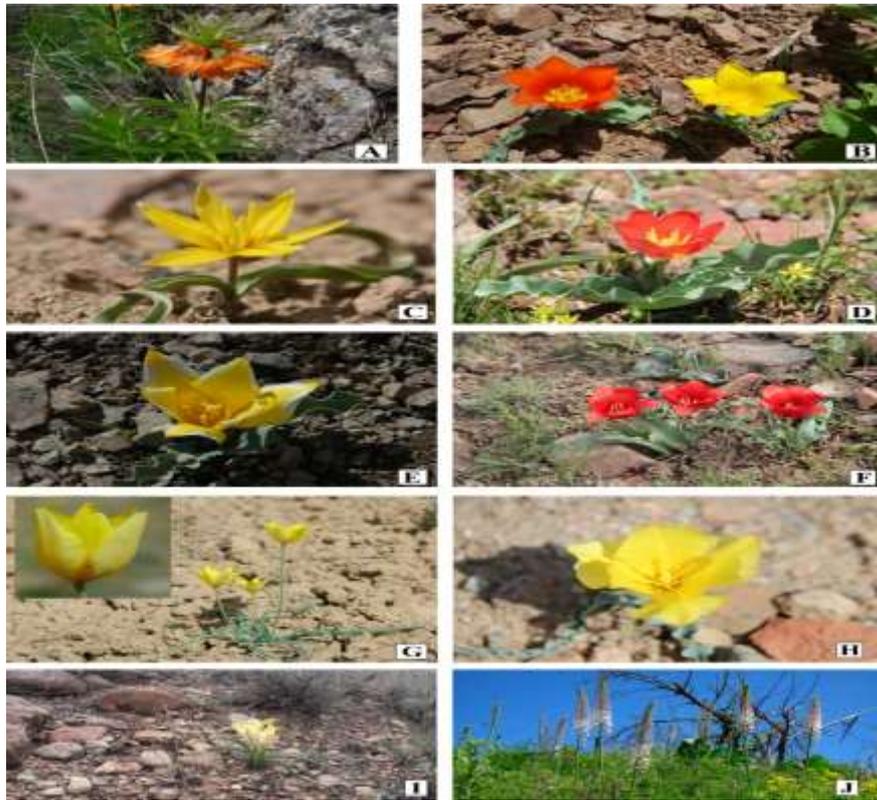
Ключевые слова: Ботанико-географическое районирование, Ферганская долина, редкие монокоты, округ.

KIRISH

G'arbiy Tiyonshon okrugining Chorkesar rayonida 7 tur (Iris orchioides, Tulipa vvedenskyi, T.dasystemon, T.dubia, T.scharipovii, T.intermedia, Eremurus robustus), Aroshan rayonida 6 tur (Fritillaria eduardii, Tulipa vvedenskyi, T.dasystemon, T.kaufmanniana, T.dubia, T.greigii), Qurama rayonida esa 2 tur (Tulipa greigii, Iris orchioides) uchrashi aniqlandi (2.3.3-rasm).

Farg'ona - Oloy okrugining Sharqiy - Oloy rayonida 5 tur (Fritillaria eduardii, Tulipa ferganica, T.dasystemon, Allium alaicum, A.backhousianum) va G'arbiy - Oloy rayonida faqat Fritillaria eduardii uchrashi aniqlandi (2.3.4-rasm).

Farg'ona okrugining Janubiy Chotqol rayonida 3 tur (Iris winkleri, Tulipa ferganica, Allium viridiflorum) uchrashi aniqlandi (2.3.5-rasm).

2.3.3-rasm. G'arbiy Tiyonshon okrugi. A - *Fritillaria eduardii*, B - *Tulipa vvedenskyi*, C - *Tulipa dasystemon*, D - *Tulipa kaufmanniana*, E - *Tulipa dubia*, F - *Tulipa greigii*, G - *Tulipa scharipovii*, H - *Tulipa intermedia*, I - *Iris orchioides*, J - *Eremurus robustus*.

2.3.4-rasm. Farg'ona - Oloy okrugi. A - *Fritillaria eduardii*, B - *Tulipa dasystemon*, C - *Tulipa ferganica*, D - *Allium alaicum*, E - *Allium backhousianum*.

2.3.5-rasm. Farg'ona okrugi. A - *Allium viridiflorum*, B - *Iris winkleri*, C - *Tulipa ferganica*.

Bundan tashqari, tadqiqot hududida tarqalgan 8 tur (*Tulipa vvedenskyi*, *T.kaufmanniana*, *T.dubia*, *T.greigii*, *T.scharipovii*, *T.intermedia*, *Iris orchioides*, *Eremurus robustus*) faqat G'arbiy-Tiyonshon okrugida, 2 tur (*Allium alaicum*, *A.backhousianum*) faqat Farg'ona - Oloy okrugida va 2 tur esa (*Iris winkleri*, *Allium viridiflorum*) Farg'ona okrugi uchun xos tur ekanligi aniqlandi.

Shuningdek, *Fritillaria eduardii* va *Tulipa dasystemon* G'arbiy-Tiyonshon va Farg'ona - Oloy okrugi uchun umumiy tur bo'lsa, *Tulipa ferganica* esa Farg'ona - Oloy va Farg'ona okrugi uchun umumiy ekanligi aniqlandi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, Shuningdek, *Fritillaria eduardii* va *Tulipa dasystemon* G'arbiy-Tiyonshon va Farg'ona - Oloy okrugi uchun umumiy tur bo'lsa, *Tulipa ferganica* esa Farg'ona - Oloy va Farg'ona okrugi uchun umumiy ekanligi aniqlandi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Asanov G. , Nabijonova M., Safarov I., O'zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy jug'rofiyasi .- Toshkent ; O'qituvchi ,1994 B.161-173.
2. Dekhkonov D. Mapping the distribution of *Tulipa* diversity in Uzbekistan // Scientific Bulletin of Namangan state university. 2023. #6. -P. 114-122.
3. Dekhkonov D., Tojibaev K. Sh., Makhmudjanov D., Nu-Ree Na, Baasanmunkh S., Yusupov Z., Choi H. J., JANG Ch. Gee. Mapping and analyzing the distribution of the species in the genus *Tulipa* (Liliaceae) in the Fergana Valley of Central Asia // Korean J. Pl. Taxon. 2021. 51(3): -P. 181-191.

4. Тожибаев К.Ш., Бешко Н.Ю., Попов В.А. Ботанико-географическое районирование Узбекистана. Ботанический журнал Т. 101. 2016.
5. Khasanov F. O. The Red Data Book of the Republic of Uzbekistan. Chinor Enk, Tashkent. 2019. -181 pp.
6. Raunkier C. The life form of plants and statistical plant geography. – Oxford, 1934. – 632 p.